

Saksbehandler: Gia Thanh Tran

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
020/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	02.05.2023
014/23	Hovedutvalg helse og omsorg	03.05.2023
015/23	Karmøy ungdomsråd	16.06.2023
021/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	24.05.2023
063/23	Formannskapet	05.06.2023
066/23	Kommunestyret	19.06.2023

Plan for forebygging - barn og unge

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg helse og omsorg - 03.05.2023 - 014/23

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)" med følgende tillegg på side 15:

Ny tekst på side 15 i planen etter forpliktelsen til å ivareta barneperspektivet:

Plikten til å ivareta barnetsperspektiv i henhold til barnekonvensjonen artikkel 12.

En viktig side av utredningen i saker som gjelder barn, er å klargjøre hva barna mener. Barns mening kan bidra til å klargjøre hva som er det beste for barna det gjelder. At barn blir involvert, er en verdi i seg selv, og de vil med dette også få erfaring med deltakelse i samfunnet og økt tillit til samfunnet.

Nytt ekstra kulepunkt som da blir kulepunkt nr. 3:

Inkludere barnet i samarbeidet når dette er naturlig utfra alder og fungering.

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 02.05.2023:

Behandling:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne støtter enstemmig kommunedirektørens innstilling.

RFM- 020/23 Vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge.

Hovedutvalg helse og omsorg 03.05.2023:

Behandling:

HHO vedtar ny tekst på s. 15 etter sitat: forpliktelsen til å ivareta barneperspektivet., foreslått av Lillian Levik Løndalen, Karmøylista

NY tekst:

Plikten til å ivareta barnetsperspektiv i henhold til barnekonvensjonen artikkel 12.

En viktig side av utredningen i saker som gjelder barn, er å klargjøre hva barna mener. Barns mening kan bidra til å klargjøre hva som er det beste for barna det gjelder. At barn blir involvert, er en verdi i seg selv, og de vil med dette også få erfaring med deltakelse i samfunnet og økt tillit til samfunnet.

HHO vedtar et ekstra kulepunkt som da blir nr. 3 på s.15, foreslått av Lillian Levik Løndalen, Karmøylista

Inkludere barnet i samarbeidet når dette er naturlig utfra alder og fungering.

Behandlet etter sak11/23.

Levik Løndalen (KL) fremmet sine to tilleggsforslag under ett.

Møteleder foreslo i samråd med Levik Løndalen (KL) at tilleggsforslagene ble stemt over under ett.

Forslaget til voteringsrekkefølge enstemmig vedtatt.

Forslaget fremsatt av Levik Løndalen (KL) ble vedtatt med 6 stemmer mot 2 stemmer (KrF, Ap).

HHO- 014/23 Vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)" med følgende tillegg på side 15:

Ny tekst på side 15 i planen etter forpliktelsen til å ivareta barneperspektivet:

Plikten til å ivareta barnetsperspektiv i henhold til barnekonvensjonen artikkel 12.

En viktig side av utredningen i saker som gjelder barn, er å klargjøre hva barna mener. Barns mening kan bidra til å klargjøre hva som er det beste for barna det gjelder. At barn blir involvert, er en verdi i seg selv, og de vil med dette også få erfaring med deltakelse i samfunnet og økt tillit til samfunnet.

Nytt ekstra kulepunkt som da blir kulepunkt nr. 3:

Inkludere barnet i samarbeidet når dette er naturlig utfra alder og fungering.

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge.

Hovedutvalg oppvekst og kultur 24.05.2023:

Behandling:

Lindtner (Sp) på vegne av Sp, Ap, KrF og V fremmet innstillingen fra helse og omsorg med følgende endring av kulepunkt 3:

Det skal legges til rette for at barn og unge blir hørt og får medvirke. Barns synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Fellesforslaget fremsatt av Lindtner enstemmig vedtatt.

HOK- 021/23 Vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)" med følgende tillegg på side 15:

Ny tekst på side 15 i planen etter forpliktelsen til å ivareta barneperspektivet:

Plikten til å ivareta barnets perspektiv i henhold til barnekonvensjonen artikkel 12.

En viktig side av utredningen i saker som gjelder barn, er å klargjøre hva barna mener. Barns mening kan bidra til å klargjøre hva som er det beste for barna det gjelder. At barn blir involvert, er en verdi i seg selv, og de vil med dette også få erfaring med deltakelse i samfunnet og økt tillit til samfunnet.

Nytt ekstra kulepunkt som da blir kulepunkt nr. 3:

Det skal legges til rette for at barn og unge blir hørt og får medvirke. Barns synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Formannskapet 05.06.2023:

Behandling:

Thorheim (KL) fremmet innstilling fra hovedutvalg helse og omsorg:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)" med følgende tillegg på side 15:

Ny tekst på side 15 i planen etter forpliktelsen til å ivareta barneperspektivet:

Plikten til å ivareta barnets perspektiv i henhold til barnekonvensjonen artikkel 12.

En viktig side av utredningen i saker som gjelder barn, er å klargjøre hva barna mener. Barns mening kan bidra til å klargjøre hva som er det beste for barna det gjelder. At barn blir involvert, er en verdi i seg selv, og de vil med dette også få erfaring med deltakelse i samfunnet og økt tillit til samfunnet.

Nytt ekstra kulepunkt som da blir kulepunkt nr. 3:

Inkludere barnet i samarbeidet når dette er naturlig utfra alder og fungering.

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge.

Grønningen (SP) fremmet innstillingen fra hovedutvalg oppvekst og kultur:

Nytt ekstra kulepunkt som da blir kulepunkt nr. 3:

Det skal legges til rette for at barn og unge blir hørt og får medvirke. Barns synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet

Thorheim foreslo å omgjøre forslag fremsatt av Grønningen (SP) til et felles forslag på vegne av et samlet formannskap. Thorheim (KL) trakk deretter sitt første forslag.

Forslag fremsatt av Grønningen (SP) ble omgjort til et fellesforslag på vegne av et samlet formannskap.

Votering:

Fellesforslag fremsatt av Grønningen (SP) på vegne av et samlet formannskap ble enstemmig vedtatt.

FSK- 063/23 Vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge.

Det skal legges til rette for at barn og unge blir hørt og får medvirke. Barns synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet

Karmøy ungdomsråd 16.06.2023:

Behandling:

Haarr Rogde foreslo å gå for innstillingen med forslaget som ble vedtatt i formannskapet.

Et samlet ungdomsråd stilte seg bak dette.

KUR- 015/23 Vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge.

Det skal legges til rette for at barn og unge blir hørt og får medvirke. Barns synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Plan for forebygging – barn og unge 2023 – 2026 har tidligere vært politisk behandlet av kommunestyret i sak KST - 003/23 hvor planen ble enstemmig utsatt og sendt i retur til administrasjonen for videre bearbeiding med følgende vedtak:

"Plan for forebygging - barn og unge 2023 -2026 sendes i retur for bearbeiding. Bearbeidet versjon må være tydeligere på:

- *hvordan ansvaret skal fordeles mellom etatene*
- *hvordan oppgaveløsningen skal organiseres*
- *hvordan ulike etater skal samarbeide*
- *forebygging av selvmord*
- *Arbeidet med barns og unges helse og trivsel må skje gjennom et tverrsektorielt perspektiv og forankres i hele kommuneorganisasjonen. Det er nødvendig med bred involvering fra aktører i arbeidet, både på tvers av sektorer i kommunen, på tvers av forvaltningsnivåer og gjennom frivilligheten, befolkningen, helseforetakene, tannhelsetjenesten og privat sektor. Kommunen må legge til rette for et slikt samarbeid gjennom å etablere samarbeidsstrukturer som har felles mål og forståelse.”*

Den 1. januar 2023 trådte ny barnevernlov i kraft. Loven omtales som barnevernreformen eller oppvekstreformen og har det overordnede målet med å vri kommunens ressursbruk fra dyre og spesialiserte tiltak i barneverntjenesten, inkludert fosterhjem og institusjon, til forebygging og tidlig innsats i lokalmiljøet. Loven erstattet barnevernloven av 1992, men allerede 1. januar 2022 trådte enkelte lovendringer i kraft, blant annet kravet om at alle kommuner skal utarbeide en plan for å forebygge at barn utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker i løpet av 2022.

Samtidig har Stortinget vedtatt nye bestemmelser om samarbeid og samordning for barn, unge og familier i 14 velferdstjenestelover. Disse trådte i kraft 01.08.22. Samlet sett er dette derfor å regne som en oppvekstreform.

Samarbeidsplikten understrekes i ny barnevernlov. Det presiseres at det er kommunen som skal ha ansvar for å samordne tjenestetilbudet til det enkelte barn. Blant annet opprettet Karmøy kommune to stillinger som barnekoordinator i 2022. Disse to ressursene vil hjelpe barn/familier med omfattende hjelpebehov til lettere å få en oversikt på hvilke rettigheter de har, og samtidig sørge for at de som er ansvarlig for å gi hjelpen blir involvert. Ansvaret for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer skal ligge overordnet i kommunen og ikke hos barneverntjenesten. Det blir stilt krav om at kommunestyret selv skal vedta en plan for det forebyggende arbeidet.

Videre er det gjort endring i økonomisk ansvarsdeling mellom stat og kommune. Kommunen har nå i all hovedsak alene ansvaret for kostnadene for barneverntiltak om forebygging ikke lykkes.

Behovet for Karmøy kommune å ha en samlet plan for forebygging deles inn i tre hovedpunkter:

- Faglig: Bedre hjelp og økt nytte for barn, unge og familier om de får hjelp tidlig. Når risiko er identifisert i en eller flere tjenester gjøres en samlet innsats
- Økonomisk: Ved å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker unngår vi sterk vekst i utgiftene til barneverntiltak, som kommunen nå er ansvarlig for å dekke selv
- Juridisk: Lovkrav om forebygging og samhandling er skjerpet

Basert på lovpålagte krav, mottok kommunen en forespørsel fra Statsforvalteren i Rogaland i desember 2022 om status for Karmøy kommunes forebyggende plan for å hindre at barn blir utsatt for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker, og eventuelt en tidsplan for når planen vil bli ferdigstilt. Det ble oppgitt at planen skulle være ferdig i løpet av 2023. Flere kommuner arbeider også med å fullføre sitt arbeid på dette området.

Karmøy kommune deltok i en inspirasjonssamling i regi av Statsforvalteren i Rogaland (april, 2023)

hvor Karmøy kommune presenterte sitt arbeid med planen og fikk gitt tilbakemelding på status og fremdrift til Statsforvalteren.

Kommunen har tidligere startet et arbeid med en temaplan for psykisk helse hos barn og unge. Arbeidet er en forlengelse av forvaltningsrevisjon av "Tidlig innsats" i 2020/21. Temaplanen var planlagt ferdigstilt høsten 2022. Koronapandemien og andre årsaker har ført til at ferdigstilling er utsatt til andre halvdel av 2023. Materialet har vært jobbet med over lengre tid med bred administrativ involvering, og arbeid med en forebyggingsplan for omsorgssvikt og atferdsvansker var inkludert som del av dette arbeidet. For å innfri nytt lovkrav, er dette arbeidet nå skilt ut til en egen plan. Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge. Planen skal gjelde alle tjenester i kommunen som arbeider med barn og unge.

Parallelt med planarbeidet pågår det en grundig evaluering av organisering av tjenester til barn, unge og deres familier. Målsettingen er å konkludere og implementere endringer av organiseringen i 2023.

Innhold i planen

Planen gir en detaljert beskrivelse av kommunens utfordringer og sårbarheter, hvilke grupper som kan være særlig utsatt, hvilke forebyggende ressurser som finnes i kommunen og hvordan de utfører sitt arbeid. Videre er to prinsipper viktige for alle aktører som jobber med barn og unge i kommunen: forebygging og tidlig innsats samt samhandling på tvers av tjenester og sektorer.

For å intensivere samhandlingen er det etablert både en styringsgruppe og en arbeidsgruppe som skal evaluere og følge opp det preventive arbeidet. I tillegg er det utviklet en samhandlingsveileder i forbindelse med arbeidet med planen, og det er arbeidsgruppens ansvar å videreutvikle og etterleve veilederen.

Arbeidsgruppen skal rapportere til styringsgruppen og har valgt ut kvalitetsindikatorer som gir en indikasjon på om det forebyggende arbeidet lykkes. Planen har også en handlingsplan som beskriver konkrete tiltak som de ulike tjenestene skal arbeide med ut fra de ovennevnte prinsippene.

Etter råd fra Statsforvalteren og fagressurser i kommunen er det valgt å ikke inkludere forebygging av selvmord i denne planen, dette temaet er anbefalt å være i en egen plan.

Oppfølging av arbeidet

I tråd med anbefaling fra Barne- og familiedepartementet vil kommunedirektøren legge opp til at barneverntjenesten i kommunen rapporterer status i arbeidet med forebygging av at barn utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker til kommunestyret.

Kommunedirektøren forplikter seg til å evaluere det forebyggende arbeidet i kommunen to ganger i året i kommunens øverste administrative ledelse.

Planens gyldighet og tilhørighet

Kommunedirektøren foreslår en planperiode fra 2023 til 2026 slik at planens tidsramme sammenfaller med plan for psykisk helse hos barn og unge og andre planer i etat for oppvekst og kultur. Det er ønskelig at det er inneværende kommunestyre som vedtar planen som en fortsettelse av oppfølgingen av forvaltningsrevisjonsrapporten "Tidlig innsats".

Økonomiske konsekvenser

Kommunedirektøren legger til grunn at tiltakene som fremmes i planen i hovedsak ikke vil medføre vesentlige økonomiske konsekvenser.

Det vil kontinuerlig søkes på tilskudd som er aktuelle for å forsterke det forebyggende arbeidet.

Kommunedirektørens konklusjon

Målet er at plan for forebygging vil bidra til bedre tjenester til barn og unge. Kommunen har i dag gode tjenester, men Kommunedirektøren ser allikevel at det er et behov for å samordne tjenestene på tvers av både etater og faglig kompetanse. Dette for å styrke laget rundt det enkelte barn og ungdom og deres familie.

Tiltakene som foreslås i planen vil også være et steg på veien for å nå flere av FNs bærekraftsmål, spesielt målene

3 God helse og livskvalitet

4 God utdanning

17 Samarbeid for å nå målene.

Kommunedirektøren foreslår at kommunestyret vedtar vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Vedlegg:

Plan for forebygging - barn og unge 2023 - 2026